

ข่าวประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาที่ดิน

f กรมพัฒนาที่ดิน v กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ Idd.go.th t กรมพัฒนาที่ดิน Idd_thai

รมว.เกษตรฯ “สุริยะ” ขับเคลื่อนนโยบายฟื้นฟูดินเค็ม บูรณาการ 4 มิติพลิกพื้นที่เสื่อมโทรม สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพภาคการเกษตรของประเทศ สำหรับการแก้ไขปัญหาดินเค็ม ได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเร่งขับเคลื่อนการบริหารจัดการพื้นที่ดินเค็มเชิงรุกทั่วประเทศภายใต้แนวคิด “เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย” ด้วยการบูรณาการองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ควบคู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ลดต้นทุนการผลิต และสร้างความมั่นคงด้านอาชีพให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area-Based Management) บนฐานลุ่มน้ำย่อย ควบคู่ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การใช้นวัตกรรม และข้อมูลดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน สร้างความมั่นคงทางอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรอย่างยั่งยืน

นางสาวสมิตรา วัฒนา อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวเพิ่มเติมว่า จากนโยบายกระทรวงเกษตรฯ กรมพัฒนาที่ดินได้เร่งขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดินเค็มเชิงรุก โดยปัจจุบันดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินเค็มแบบบูรณาการ ครอบคลุมพื้นที่ 33,200 ไร่ ใน 17 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area-Based Management) บนฐานลุ่มน้ำย่อย โดยกำหนดมาตรการให้เหมาะสมตามระดับความรุนแรงของปัญหาดินเค็ม เนื่องจากสภาพดินเค็มเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการผลิตทางการเกษตร ทำให้โครงสร้างดินเสื่อมโทรม ความอุดมสมบูรณ์ลดลง และกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ กรมฯ จึงขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ผ่านการบูรณาการ 4 มิติ ได้แก่ 1. พัฒนาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเชิงรุกในระดับลุ่มน้ำ ลดและชะลอการแพร่กระจายของความเค็ม พร้อมส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน 2. บริหารจัดการเชิงพื้นที่ระดับลุ่มน้ำย่อย โดยจำแนกพื้นที่ตามระดับความรุนแรงของดินเค็ม 4 ระดับ เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสม 3. ประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการควบคุมระดับน้ำใต้ดินเค็ม ลดการเคลื่อนตัวของเกลือขึ้นสู่ผิวดิน พร้อมพัฒนาระบบติดตามและเฝ้าระวังเชิงรุก เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ดินเค็ม และ 4. ยกระดับสู่ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการดินเค็ม ด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลดินและบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) เพื่อสนับสนุนการวางแผน ติดตาม และแก้ไขปัญหาดินเค็มได้อย่าง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ

หนึ่งในพื้นที่ต้นแบบที่เห็นผลเป็นรูปธรรม คือ “ทุ่งเมืองเพี้ย” ตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ดินเค็มจัด เกษตรกรไม่สามารถเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการปลูกข้าว กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดินเค็มและฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ผ่านมาตรการทั้ง 4 มิติ อาทิ การปลูกพืชทนเค็ม การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการระบายน้ำแบบผิวดินและใต้ดิน การปรับปรุงแปลงนาร่วมกับการปลูกพืชปุ๋ยสด ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ลดความเค็ม จนประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูดินเค็ม ส่งผลให้พื้นที่สามารถกลับมาปลูกข้าวและพืชทนเค็มได้อีกครั้ง พร้อมส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินเค็มจัดบางส่วนเพื่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยพัฒนาระบบเลี้ยงปลาในบ่อดินเค็มแบบปิดครบวงจร ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก และปลากะพง เป็นอีกทางเลือกในการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์พื้นที่ สามารถสร้างรายได้ประมาณ 50,000 บาท/บ่อ/รอบการผลิต มีรายรับรวมจากการเลี้ยงปลาประมาณ 2.2 ล้านบาทต่อปี (22 บ่อ เลี้ยงปีละ 2 รอบ) นอกจากนี้ กรมฯ ยังบูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา เพื่อวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงวัสดุปรับปรุงดิน เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินเค็ม และขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการดินเค็มของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่การพลิกฟื้นดินเค็ม สร้างรายได้ ความมั่นคงทางอาชีพ และคุณภาพชีวิตที่ดี

เกษตรกรที่สนใจรับคำแนะนำด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ดินเค็ม หรือขอรับเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดทั่วประเทศ หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สายด่วน 1760 กรมพัฒนาที่ดิน

ข่าวประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาที่ดิน

[f กรมพัฒนาที่ดิน](#) [v กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์](#) [Idd.go.th](#) [กรมพัฒนาที่ดิน](#) [Idd_thai](#)

ข้อมูลจาก : กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน , สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

รายงาน : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม

กรกฎาคม 2569